Kisplasztika - Apolló Python sárkány tetemével

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	18285
Alkotó:	Kändler, Johann Joachim (1706 - 1775) / modell
Készítés ideje:	1745 KÖRÜL
Készítés helye:	Meissen
Jelzés:	kék kardjel
Anyag:	porcelán
Technika:	aranyozott; máz felett színesen festett
Méretek:	magasság: 27,5 cm átmérő: 14,5 cm

Johann Joachim Kändler az 1710-ben alapított első európai porcelánmanufaktúra, a meisseni porcelángyár legjelentősebb szobrásza és a műfaj egyik legtermékenyebb alkotója volt. Korai plasztikái, amelyek legnagyobbrészt a manufaktúra alapítója, Erős Ágost szász választófejedelem és lengyel király számára készültek, gyakran életnagyságú szárnyasok, a mozgalmas, a barokk realizmus erejével ható művek. Az anyagot egyre inkább megismerve teremtett új műfajt, a porcelán-kisplasztika sajátos műfaját. Plasztikáit, amelyek szinte a kor valamennyi divatos témáját feldolgozzák, visszafogott festésükkel, a részletek gondos és pontos megmintázásával hiteles kor-dokumentumokként is szemlélhetjük.

Itt bemutatott mitológiai tárgyú szobra Apollót ábrázolja fa alatt ülve, amint hangszerét pengetve énekel, lába mellett a legyőzött Python teteme látható. A monda szerint Apolló ötnapos korában ölte meg a bűzös, dögvészt lehelő, útját álló sárkányt (vö. Ovidius: *Átváltozások*, I. 416–451.). Saját diadala emlékére jóshelyén ötévenként ismétlődő versenyjátékokat alapított, a Phythiát. A jóshelyre delfin alakját öltve – Appollón Delphiniosként – krétai hajósokat csalt, akik első papjai lettek ott, Delphoiban, jósnője pedig a legyőzött sárkány nevére emlékeztetve Pythia.

Az Apolló-szobor egy sorozat részeként készült, melynek további darabjai a kilnec múzsát ábrázolják. Kändler feltehetően Nagy Frigyes porosz király megbízásából mintázta a figurákat. A sorozat Thália alakját ábrázoló darabját a drezdai Porcelánmúzeum őrzi (ld. itt).

A kisplasztika jogász Surányi Béla ajándékaként, a műgyűjtő hagyatékából került az Iparművészeti Múzeumba, egy másik meisseni kisplasztikával együtt, amely a részeg Szilénoszt ábrázolja szamárháton. (ltsz. 18286).

Hagyatékának árveréséről ld. *Surányi Béla hagyatékának aukciója a M. Kir. Postatakarékpénztár Árverési Csarnokában*. (Árverési Közlöny, 1934/4.)

A kisplasztika feltehetően azonos azzal az Apolló-szoborral, amely egykor Gerhardt Gusztáv (1847-1910), majd Holitscher Róbert (1871-?) gyűjteményében volt. (Ld.: *Sammlung des Königl. ungar. Hofrats Gustav von Gerhardt, Budapest. Versteigerung. I. Kunstgewerbe*. Rudolph Lepke's Kunst-Auctions-Haus, Berlin, 1911, Nr. 62., 11. tábla *Holitscher Róbert építész gyűjteménye. Az Ernst-Múzeum aukciói, 1.* Ernst Múzeum, Budapest, 1917, Nr. 637., 45. tábla).

Irodalom

- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 126. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 6.161. (Katona Imre)
- Nékám Lajosné: *Meisseni porcelán a Budapesti Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Corvina Kiadó, Budapest, 1980. - Nr. 35.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum